

SIMULĀCIJAS SPĒLE

Attīstības plānošanas dokumentu aktualizācija no inovatīvās attīstības viedokļa

Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes mērķis ir sekmēt ilgtspējīgu un stabilu attīstību, kā arī iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, tādēļ lēmumu pieņēmēju un atbildīgo pašvaldības speciālistu kompetence ir izšķiroša kvalitatīvu priekšnosacījumu veidošanai pašvaldības sociāli ekonomiskās attīstības veicināšanā.

Attīstības plānošanas dokumenti kalpo par instrumentu ne tikai investoriem un uzņēmējiem, kas vēlas attīstīt savu uzņēmējdarbību noteiktā administratīvajā teritorijā, bet arī iedzīvotājiem, kas vēlas uzzināt, kā vidi darbam un dzīvošanai redz pašvaldība kā teritorijas pārvaldītājs.

Attīstības plānošanā tiek iesaistīti kompetenti pašvaldības speciālisti, kā arī pieaicinātie eksperti pilsētplānošanas jomā. Dokumentu izstrādes procesā tiek ievērota nacionālā likumdošana – tiek izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības, taču ļoti reti ir tie gadījumi, kad attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procesā tiek ņemti vērā inovatīvas attīstības pamatprincipi. Līdz šim Latvijā šāda pieeja izmantota tikai plānošanas reģionu līmenī – Rīgas reģiona attīstības padome 2004.gadā izstrādāja Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programmu 2005.-2010.gadam, savukārt Zemgales plānošanas reģiona attīstības padome 200y.gadā izstrādāja Zemgales plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programmu 2008.-2014.gadam. Pašvaldības (ar dažiem izņēmumiem) praktiski inovatīvas attīstības aspektu nav ņēmušas vērā, līdz ar to pakļaujot riskam teritorijas attīstības perspektīvas.

Simulācijas spēles mērķis ir aktualizēt pašvaldības izstrādātos attīstības plānošanas dokumentus, ņemot vērā vidēja termiņa ģeopolitiskos, sociālos, vides, demogrāfiskos u.c. riskus, kā arī aktualizēt Attīstības programmu no inovatīvās attīstības viedokļa, pilnveidojot to ne tikai stratēģiskā redzējuma līmenī, bet ietverot arī atbilstošus atbalsta instrumentus inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai.

Simulācijas spēle ietver:

- 1) **4 – 8 stundu apmācības pašvaldības speciālistiem**, kuras ietvaros tie uzlabos izpratni par inovācijas un reģionālās inovācijas sistēmas jēdzienu, to praktisko ietekmi uz sociāli ekonomisko attīstību, kā arī apgūs priekšzināšanas inovācijas atbalsta instrumentu izstrādē un ieviešanā savas pašvaldības teritorijā;
- 2) **8 – 14 stundu (1-1.5diena) simulācijas spēli**, kas balstīta uz dzīvei pietuvinātiem apstākļiem vietējā, reģiona un nacionālā līmenī, ietver būtiskākos kritiskos faktorus un nepieciešamību pieņemt stratēģiski svarīgākos lēmumus sociāli ekonomiskās attīstības nodrošināšanai.

Simulācijas spēles metodoloģija balstīta uz labās prakses piemēriem klasteru un kompetences centru attīstības stratēģiju aktualizācijā Baltijas jūras reģiona valstīs. Būtiski, ka izmantotā pieeja nodrošina t.s. Trīspusējās sadarbības (Triple Helix) principa (mijiedarbība starp publisko, privāto un izglītības/ pētniecības sektoru) pielietošanas rosināšanu, kas ir

nozīmīgs priekšnoteikums ekonomisko aktivitāšu veicināšanai un zināšanu ekonomikas attīstībai pašvaldības teritorijā.

Simulācijas spēle aptver 5-7 gadu periodu un sākas ar pašreizējās situācijas novērtēšanu (SVID analīze, vīzija, stratēģija un darbības programma). Nākamajā periodā (pēc 1 gada) dalībnieki tiek iepazīstināti ar aktualitātēm un tiek aicināti izvērtēt pirms gada pieņemtos lēmumus saistībā ar konkrētām jomām (piemēram, prasības pašvaldības atļaujas saņēmējiem, nekustamā īpašuma nodokļu politika, finansējuma apjoma izmaiņas tehniskās jaunrades aktivitātēm u.c.). Nākamais stratēģiskais skatījums tiek veikts 5 gadus pēc sākotnējā atskaites punkta. Tā ietvaros dalībniekiem ir jāpieņem lēmumi, lai mazinātu dažādu (sociālu, vides, kultūras, demogrāfisku u.c.) risku iestāšanās sekas (izmaiņas nacionālajā likumdošanā, vietējā darbaspēka pieejamība un kvalitāte, pašvaldības kā dzīves vietas pievilcība, kadru maiņa pašvaldībā u.c.).

Simulācijas spēlē tiek veidotas komandas (katrā līdz 9 dalībniekiem), kurās ietilpst attīstības plānošanas speciālisti (pašvaldības darbinieki), pašvaldības deputāti, vietējie uzņēmēji, vispārējās/ augstākās izglītības iestādes, jauniešu pārstāvji, NVO, bankas pārstāvji, individuālā darba veicēji, inovatīvo biznesa ideju autori. Lai iepazītu katra dalībnieka lomu un kompetenci simulācijas spēlē, katrs tiek aicināts ar sevi iepazīstināt un uzlabot klātesošo priekšstatu par rezultātiem, ko sagaida no simulācijas spēles.

Simulācijas spēles pievienotā vērtība:

- uzlabota iesaistīto dalībnieku (jo īpaši – pašvaldības speciālistu) izpratne par inovāciju, iegūtas priekšzināšanas inovatīvas uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu izstrādē un ieviešanā, pilnveidotas prasmes lēmumu pieņemšanā un līderībā,
- spēles laikā operatīvi apzinātas Attīstības programmas vājās vietas un izstrādāti priekšlikumi to pilnveidošanai,
- stiprināta Attīstības programmas praktiskā puse (Darbības programma) ar atbalsta instrumentiem, kuri sevi pierādījuši kā labās prakses piemēri Latvijā,
- iepazīta un vērtēta privātā sektora un sociālo partneru nostāja ar pilsētas attīstības virzieniem saistītos jautājumos.

Pasākumā iesaistītie pašvaldības darbinieki piedalīsies tādu lēmumu pieņemšanas procesā, kas tiešā veidā ietekmēs uzņēmējdarbības vides pievilcību, iedzīvotāju iesaistīšanos uzņēmējdarbībā, lojalitāti pašvaldībai, inovācijas kultūras līmeni privātā sektorā un valsts pārvaldes institūcijās, jaunatnes iniciatīvas, uzņēmumu konkurētspēju, sabiedrības iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā, politiķu līdzatbildību lēmumu pieņemšanā, publisko pakalpojumu kvalitāti, administratīvo slogu, inovatīvu uzņēmumu skaitu uz 1 pilsētas iedzīvotāju u.c. rādītājus, kas saistīti ar inovācijas pamatprincipu īstenošanu pašvaldības teritorijā.

Iesaistītajiem pašvaldības darbiniekiem būs iespēja izvērtēt piedāvāto inovatīvas uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu ieviešanas praktiskos aspektus, ņemot vērā privātā sektora un sociālo partneru novērtējumu šo instrumentu lietderībai konkrētajos apstākļos. Ne mazāk nozīmīga ir līderības prasmju apzināšanās un pārbaude – nereti labas idejas un vērtīgi ierosinājumi nāk no darbiniekiem, kuri savas līdera spējas vai kompetenci ikdienas darbos nav izrādījuši motivācijas trūkuma vai citu iemeslu dēļ. Simulācijas spēle dos iespēju katram iesaistītajam dalībniekam īstenot savu potenciālu vienota mērķa labā visai sabiedrībai.

Tehniskās prasības: multimediju projektors, katrai komandai portatīvais dators, papīra tāfele, identifikācijas zīmes (ja piedalās vairāk kā 1 komanda - papildus neliela telpa katras komandas darbam).

Izpildītāja: Vita Brakovska, biedrība "Zināšanu un inovācijas sabiedrība" (interneta vietne www.zinis.lv, tālr. 29203533, e-pasts: vita.brakovska@zinis.lv)